

N:o 21.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 10 Maj 1878.
— — — — Andra Kammaren den 10 — —

*Riksdagens underdåniga Skrifvelse, i anledning af Kongl. Maj:ts
nådiga proposition, angående kolonien S:t Barthelemys
återlemnande till Frankrike.*

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 46.)

S. A. K.

Sedan i anledning af derom gjord nådig framställning Rikets Ständer i underdånig skrifvelse den 19 Maj 1845, i öfverensstämmelse med sitt redan den 8 Juli 1818 fattade beslut, åt Kongl. Maj:t uppdragit att, då tillfälle dertill kunde sig yppa, till någon främmande makt afträda kolonien S:t Barthelemy på de förmånligaste vilkor, som för svenska statsverket stode att erhålla, samt Riksdagen i underdånig skrifvelse den 6 Maj 1868, med afseende å den längre tid, som efter förstnämnda underdåniga skrifvelses aflåtande förflutit, utan att det lemnade medgifvandet medfört den dermed afsedda påföljd, och enär ökad erfarenhet under samma tid vunnits, att bibehållandet af kolonien för moderlandets handel och industri icke medförde någon afsevärd fördel, men deremot alltjemt tillskyndade

svenska statsverket betydliga utgifter, hvilka af koloniens inkomster sannolikt icke komme att i framtiden ens i någon mån betäckas, anhållit, att Kongl. Maj:t, efter det befolkningen på ön blifvit hörd och samtyckt till möjligen ifrågakommande förslag att förenas med någon annan makt, tacktes ånyo taga under nådigt öfvervägande, huruvida icke omförmälda besittning kunde svenska staten afhändas på något för densamma värdigt, om ock icke så förmånligt sätt, som vid aflåtandet af den nådiga framställningen i ämnet förut kunnat hafva varit att förvänta, hade Kongl. Maj:t, enligt hvad af en till Riksdagen den 11 sistlidne Mars aflåten nådig proposition inhemtats, inledt underhandlingar om ön S:t Barthelemys afträdande dels under åren 1868 och 1870 till Förenta Staterna, dels ock under år 1869 till Italien, utan att dock dessa underhandlingar ledt till åsyftadt resultat. Under loppet af år 1876 hade dock tillfälle yppat sig att åter upptaga berörda fråga, i det att, enligt meddelande från Eders Kongl. Maj:ts Beskickning i Paris, Frankrike, S:t Barthelemys gamla moderland, möjligen kunde finnas villigt att återförvärfva denna besittning.

De underhandlingar, som i anledning häraf med franska regeringen inledts, hade stödt sig på följande från svensk sida uppställda vilkor:

1) att öns befolkning skulle genom en med full frihet verkställd allmän omröstning uttala sig för öns afträdande;

2) att franska regeringen skulle åtaga sig utbetalandet till derstädes anstälde embetsmän af listidspensioner, hvilka, derest franska regeringen det önskade, finge kapitaliseras efter den beräkningsgrund, som af lif försäkringsällskap tillämpades;

3) att franska regeringen skulle bekosta hemflyttningen för de embetsmän, som önskade återvända till Sverige;

4) att vissa från ön bördige embetsmän, som icke uppnått pensionsålder, endast i det fall borde pensioneras, att de icke bibehöllos vid af dem innehafda sysslor; samt

5) att franska regeringen för de svenska kronan tillhöriga fastigheter på ön skulle erlägga en lösesumma, att utgå antingen efter värdering på platsen eller med ett rundt belopp af 100,000 francs, hvilken lösesumma Kongl. Maj:t förbehölle sig att använda till upprättandet å ön S:t Barthelemy af ett sjukhus eller annan välgörenhetsanstalt eller inrättning för allmännyttigt ändamål.

De sålunda uppställda vilkoren hade af franska regeringen blifvit hufvudsakligen godkända. Dock hade ersättningsfrågan erhållit en så till vida ändrad lösning, att svenska kronans egendom å S:t Barthelemy till

Frankrike öfverläts mot en summa af 80,000 francs, med bibehållande dock från svensk sida af det förut gifna förklarandet angående medlens användande. Rörande koloniens återlemnande till Frankrike hade den 10 Augusti 1877 afslutits en traktat med denna makt; och sedan koloniens befolkning blifvit i frågan hörd och med 351 röster mot 1 uttalat sig för återföreningen med Frankrike, hade de närmare villkoren för återlemnandet blifvit bestämda genom ett i Paris den 31 Oktober 1877 uppsatt protokoll. Traktaten hade härefter underkastats franska representationens bepröfvande och blifvit af henne godkänd; och ratifikationerna derå hade blifvit utväxlade den 6 sistlidne Mars månad.

I enlighet härmed och på sätt af omförmälda protokoll, hvilket, så väl som den uppgjorda traktaten, finnes intaget i den nådiga propositionen, inhemtats, voro de hufvudsakliga villkoren för koloniens afträdande följande: att svensk undersåte i kolonien skulle hafva rätt att genom iakttagande af vissa föreskrifter bevara denna sin nationalitet; att franska regeringen skulle förbinda sig att i och för pensioneringen af koloniens i svensk tjänst varande embets- och tjänstemän utbetala ett bestämdt belopp af 320,000 francs, samt att samma regering vidare för den svenska kronan tillhöriga egendom å ön skulle erlægga ett belopp af 80,000 francs. Genom det först nämnda af dessa villkor i förening med den hållna allmänna omröstningen hade befolkningens i kolonien anspråk att ej mot sin vilja komma under främmande välde ansetts tillgodosedda. Det andra af de nämnda villkoren hade tillkommit för att skydda embets- och tjänstemännens lagliga rätt att ej beröfvas de dem tillförsäkrade aflöningsförmåner. Penningebeloppet hade blifvit bestämdt med ledning af en i franska finansministeriet gjord beräkning af det kapital, för hvilket staten enligt antagna sannolikhetsberäkningar skulle kunna åtaga sig pensioneringen af ifrågavarande embets- och tjänstemän under deras återstående lifstid. Då emellertid flertalet af embets- och tjänstemännen ej komme att bosätta sig i Sverige, samt det fördenskull hade varit förenadt med ömsesidiga olägenheter att besörja deras pensionering från svenska Statskontoret, hade Eders Kongl. Maj:t, för att jemväl gå pensionstagarnes önskingar till mötes, beslutit att till en hvar af ifrågavarande embets- och tjänstemän låta på en gång utbetala det för honom afsedda kapitalbelopp, mot det att han i stället afgifvit en förbindelse, enligt hvilken han afsagt sig och sin familj eller sina rättsinnehafvare hvarje anspråk, som med anledning af hans tjänstgöring inom kolonien kunde väckas vare sig mot Sverige eller mot Frankrike och afse lön, pension eller annan ersättning af hvad

beskaffenhet den vara månde. Det iakttagande af rikets värdighet, som Riksdagen i den underdåniga skrifvelsen af den 6 Maj 1868 framhållit såsom det hufvudsakliga och nästan enda vilkoret för koloniens afträdande, hade, i förening med Eders Kongl. Maj:ts, säkerligen af svenska folket delade önskan att kolonien måtte bevara något fortlefvande minne af den tid af nära ett århundrade, hvarunder den tillhört Sveriges krona, föranledt Eders Kongl. Maj:t att vid underhandlingarne om koloniens återlemnande till Frankrike såsom förutsättning för det här ofvan omtalade tredje vilkoret om utbetalande af 80,000 francs för svenska kronans egendom i kolonien förklara, att nämnda summa skulle komma att användas till grundläggandet af en stiftelse till upprättandet å ön S:t Barthelemy af ett sjukhus eller annan välgörenhetsanstalt eller inrättning för allmännyttigt ändamål. De närmare bestämmelserna rörande denna stiftelse hade visserligen ännu ej blifvit skriftligen sammanfattade; men Eders Kongl. Maj:t hade för afsigt att ställa densamma under förvaltning af en bland öns invånare vald styrelse samt under öfverinscende af franska myndigheterna å ön; och har Eders Kongl. Maj:t nu begärt Riksdagens godkännande af ofvan omförmälda, på Riksdagens skrifvelse den 6 Maj 1868 grundade disposition af den för svenska kronans egendom å S:t Barthelemy utfästade lösesumma.

Af hvad i denna nådiga proposition sålunda finnes anfördt framgår, att, vid omförmälda underhandlingar, angående ifrågavarande kolonis afhändande, den af Riksdagen uttalade önskan om iakttagande dervid af rikets värdighet blifvit i allo beaktad, och då hvarje fosterländskt sinne bör känna tillfredsställelse deröfver, att vid koloniens skiljande från det land, densamma under en så lång följd af år tillhört, en allmännyttig stiftelse grundlagges till ett varaktigt minne af den för kolonien skiftesrika tid, derunder den varit en besittning under Sveriges krona, har Riksdagen bifallit hvad Eders Kongl. Maj:t i förevarande afseende behagat föreslå.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 10 Maj 1878.
